EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.12.19.
COM(2018) 856 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A VÍZUMMENTESSÉG-FELFÜGGESZTÉSI MECHANIZMUS KERETÉBEN KÉSZÜLT MÁSODIK JELENTÉS

{SWD(2018) 496 final}

I. Bevezetés

A vízummentességi rendszer jelentős előnyökkel jár a polgárok számára, és megerősíti az EU és partnerei közötti társadalmi, kulturális és gazdasági kapcsolatokat. A vízummentességi rendszer ugyanakkor azzal a felelősséggel jár, hogy fenn kell tartani a vízumliberalizációs párbeszédek keretében elért eredményeket, valamint megfelelően kezelt migrációs és biztonsági környezetet kell biztosítani, többek között az uniós vívmányokhoz igazított vízumpolitika révén.

Ez a **vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült második jelentés** a Bizottság arra vonatkozó kötelességéből ered, hogy nyomon kell követnie a vízumliberalizációs követelmények harmadik országok általi folyamatos teljesítését, és ezekről évente legalább egyszer jelentést kell tennie[1] az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Az értékelési időszak a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentés[2] 2017. decemberi elfogadásával kezdődött. Ami a földrajzi hatályt illeti, a jelentés továbbra is kiterjed azokra az országokra, amelyek sikeresen lezárták a vízumliberalizációs párbeszédet. Ez a jelentés továbbra is azokra a konkrét területekre[3] összpontosít, ahol az elért eredmények fenntarthatóságának biztosítása érdekében további intézkedésekre van szükség. A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentéshez hasonlóan ezért ez a jelentés nem terjed ki azon követelményekre, amelyek teljesítése stabilan halad.

E jelentés statisztikai része az (EU) 2018/1806 rendeletet alkalmazó 26 uniós tagállamra, valamint a négy schengeni társult országra (a továbbiakban: a tág schengeni térség)[4] terjed ki. A konkrét területek értékelése elsősorban az Eurostat[5] részére a tág schengeni térség országai által szolgáltatott információkon, az uniós ügynökségek (az Europol, az eu-LISA, az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség és az

---

1 A külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2018. november 14-i (EU) 2018/1806 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 303., 2018.11.28., 39. o.) 8. cikkének (4) bekezdésével összhangban.

2 COM(2017) 815 final.

3 A múlt évhez hasonlóan a konkrét területeket az egyes országokra vonatkozó vízumliberalizációs cselekvési tervekkel összhangban határozták meg. E jelentés a következő konkrét területekre összpontosít: Albánia (irreguláris migráció, bűnüldözés, pénzmosás), Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság (irreguláris migráció, szervezett bűnözés) Bosznia-Hercegovina (irreguláris migráció, szervezett bűnözés, pénzmosás), Montenegró (irreguláris migráció, szervezett bűnözés), Szerbia (irreguláris migráció, vízumpolitika, szervezett bűnözés, pénzmosás), Moldova (irreguláris migráció, korrupció elleni küzdelem), Grúzia (irreguláris migráció, szervezett bűnözés, korrupció elleni küzdelem) és Ukrajna (irreguláris migráció, szervezett bűnözés, korrupció elleni küzdelem). A Bizottság továbbra is szorosan nyomon követi az okmánybiztonsághoz, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni fellépéshez és a lakosság veszélyeztetett csoportjainak helyzetéhez kapcsolódó követelmények teljesítését. Ami a bel- és igazságügy területén fennálló – a vízumliberalizációs kötelezettségvállalások végrehajtása szempontjából is fontos –, tágabb értelemben vett helyzetet illeti, a Bizottság azt továbbra is nyomon követi és jelentést tesz róla a vízummentességet élvező nyugat-balkáni országok esetében az uniós bővítési csomag keretében, a keleti partnerség országai esetében pedig a vonatkozó társulási megállapodások végrehajtása keretében.

4 Belgium, Bulgária, Horvátország, Ciprus, Cseh Köztársaság, Dánia, Németország, Észtország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovénia, Szlovákia, Finnország és Svédország, valamint Svájc, Norvégia, Liechtenstein és Izland.

5 Az Eurostat statisztikái folyamatosan frissülnek, ahogy a tág schengeni térség országainak hatóságai egyre pontosabb adatokat szolgáltatnak. Ezt szem előtt tartva, a korábbi évekre vonatkozó statisztikákat (beleértve a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentés által lefedett időszakot is) visszamenőlegesen frissítették az e jelentés megírásakor rendelkezésre álló legfrissebb információkkal.

Eurojust) által nyújtott információkon, valamint a Bizottság, az Európai Külügyi Szolgálat és a vízummentességet élvező országok hatóságai közötti információcserén alapul. E jelentést **bizottsági szolgálati munkadokumentum** kíséri, amely részletesebb háttér-információkkal szolgál az egyes konkrét területekkel kapcsolatos fejleményekről.

II. A konkrét területek értékelése a vízumliberalizációs követelményekkel összhangban

II.1. Nyugat-Balkán

Albánia

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 és 2017 között a beléptetések megtagadásának teljes száma 13 %-kal (30 305-ről 34 310-re) nőtt. A jogellenes tartózkodások száma is emelkedett, hozzávetőleg 11 %-kal (a 2016. évi 33 445-ről 2017-ben 37 325-re). Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség adatai szerint az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokra vonatkozó tendenciák alakulása azt mutatja, hogy 2017 első fele és 2018 első fele között csökkent a beléptetések megtagadásának és a jogellenes tartózkodásoknak a száma[6]. Ami a menedékjog iránti kérelmeket illeti, ezek 2018 első felében 32 %-kal (12 635-ről 8 525-re) csökkentek 2017 első feléhez képest. Az elismerő menekültügyi határozatok aránya 2017-ben 5,19 % volt (vagyis emelkedett 2016-hoz képest, amikor 2,12 % volt)[7]. A visszafogadás és a visszaküldés jól működik, és az ország gyorsan eleget tesz a tagállamoktól érkező visszafogadási kérelmeknek mind a saját állampolgáraikra, mind a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan. A visszaküldési arány (amely 2017-ben meghaladta a 100 %-ot[8]) azt mutatja, hogy a távozásra kötelezett albán állampolgárokat (2017-ben 29 850 főt) ténylegesen visszaküldték. Ezt a jó eredményt fenn kell tartani.

Albánia a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározottaknak megfelelően intézkedéseket hozott, hogy kezelje az irreguláris migráció, különösen az albán állampolgárok által benyújtott, megalapozatlan menedékjog iránti kérelmek által támasztott kihívásokat. Albánia jó eredményeket ért el az irreguláris migráció elleni cselekvési terv végrehajtásában, amely az irreguláris migráció kezelésével, a kísérő nélküli kiskorúak azonosításával és védelmével, valamint az okmányokkal való visszaélés elleni küzdelemmel kapcsolatos operatív együttműködésre összpontosít. Albánia az irreguláris migráció által leginkább érintett tagállamokkal való operatív együttműködését is fokozta. Annak érdekében, hogy felhívják a figyelmet a vízummentességi rendszerből eredő jogokra és kötelezettségekre, az albán hatóságok

[6] Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség 2018 közepéig rendelkezésre álló adatai alapján. Az Eurostat statisztikái csak évente állnak rendelkezésre (a menekültügyre vonatkozó adatok kivételével).

[7] Ez azt jelenti, hogy a benyújtott menedékjog iránti kérelmek 93,78 %-ának esetében az illetékes menekültügyi hatóságok elutasító határozatot adtak ki. Ez az albán állampolgárok által a tág schengeni térségben 2017-ben benyújtott 26 235 menedékjog iránti kérelemből 24 603 kérelmet jelent.

[8] Az egy adott évben visszatérésre kötelezett személyek számát összehasonlítják az ugyanabban az évben kiadott kiutasítási végzések számával. A 100 %-ot meghaladó visszaküldési arány azt jelzi, hogy az ország eredményesen kezeli a korábbi évekből fennmaradt hátralékot.

figyelemfelkeltő kampányokat folytattak, amelyeket minden nemzeti televíziócsatornán sugároztak.

Közrend és közbiztonság

Az albánajkú bűnszervezetek általában többféle bűncselekményt követnek el, és továbbra is a bűncselekmények széles skáláján tevékenykednek az EU-ban. E bűnszervezetek nagy mennyiségben kereskednek heroinnal, és együttműködnek török és albánajkú bűnszervezetekkel a csempészútvonalak mentén. Albániában több kulcsfontosságú helyszín is a radikalizálódás és a toborzás melegágya volt, ugyanakkor csökkent azoknak a toborzott külföldi terrorista harcosoknak a száma, akik innen utaztak tovább a szíriai és iraki konfliktusövezetekbe.

Albánia a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentés alapján meghozandó intézkedésekben körvonalazottak szerint további lépéseket tett, hogy eredményesebbé tegye a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló bűnüldözési erőfeszítéseit. 2018. május végén elfogadták a kannabisz elleni küzdelemre irányuló cselekvési tervet. 2018. október 5-én parafálták az Albánia és a Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja közötti munkamegállapodást, amelynek keretében kulcsfontosságú szakértelmet tudnak nyújtani az albán hatóságok részére a kábítószer elleni küzdelemben. Albániának munkamegállapodása van az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökségével, és 2018 februárja óta részt vesz a „Jogérvényesülés" uniós programban. 2018. november 1-jén az albán parlament megerősítette az Europollal kötött összekötői megállapodást, amely lehetővé teszi, hogy 2019 elején az Europol összekötő tisztviselőt küldjön ki Albániába. Az Eurojust és Albánia 2018 októberében együttműködési megállapodást írt alá.

Míg a 2017-ben elfogadott, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzéséről szóló új törvény megerősítette az átfogó jogalkotási keretet, Albánia a MONEYVAL jelentés[9] elfogadását követően fokozott nyomon követés alá került. 2018 szeptemberében a kormány cselekvési tervet fogadott el a MONEYVAL ajánlásainak végrehajtására.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. Míg Albánia jó eredményeket ért el az irreguláris migráció által támasztott kihívások kezelését célzó cselekvési terv végrehajtásában, további erőfeszítésekre van szükség az eredmények javítása és fenntarthatósága érdekében. A következő területekkel kell foglalkozni:

- A határellenőrzések további erősítése az alapjogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett.
- További tájékoztató kampányok szervezése a vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.
- A büntetőeljárás alá vonás és a bűnüldözés hatékonyságának további javítása a szervezett bűnözés elleni küzdelem érdekében.
- A pénzmosás és a terrorizmus elleni küzdelem finanszírozására vonatkozó MONEYVAL jelentés ajánlásainak mielőbbi végrehajtása.

[9] https://rm.coe.int/moneyval-56th-plenary-report-august-2018-eng-fin/16808d593a.

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 és 2017 között a beléptetések megtagadásának teljes száma 28 %-kal (a 2016. évi 2 495-ről 2017-ben 3 200-ra) nőtt. A jogellenes tartózkodások száma is emelkedett: 43 %-kal magasabb volt 2017-ben (6 555), mint 2016-ban (4 595). Ami a 2017 első fele és 2018 első fele közötti tendenciát illeti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség adatai szerint a beléptetések megtagadásának száma emelkedett, a jogellenes tartózkodások száma viszont nem nőtt. A menedékjog iránti kérelmek tekintetében 2018 első felében 2 360 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be, ami 39 %-os csökkenést jelent 2017 első feléhez képest, amikor összesen 3 860 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be. Az elismerő menekültügyi határozatok aránya továbbra is alacsony (2016-ban 0,81 %, 2017-ben pedig 1,45 %) volt. A visszafogadás és a visszaküldés jól működik, és ezt a jövőben fenn kell tartani. A visszaküldési arány (amely 2017-ben elérte a 130 %-ot) azt mutatja, hogy ténylegesen visszaküldték azokat a Macedónia volt jugoszláv köztársasági állampolgárokat (2017-ben 5 580 főt), akiket távozásra kötelezték.

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározottaknak megfelelően további intézkedéseket hozott, különösen az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívások tekintetében. Megerősítették a határellenőrzéseket, és szigorították az okmányellenőrzéseket. A Belügyminisztérium képzéseket szervezett a határrendészet számára az emberi jogok tiszteletben tartását illetően. Fokozták a lakosság veszélyeztetett csoportjainak nyújtott támogatás javítására irányuló cselekvési tervek végrehajtását, de további erőfeszítésekre van szükség a meglévő intézkedések fenntartása érdekében.

Közrend és közbiztonság

A szervezett bűnözés tekintetében a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságból származó bűnszervezetek a kábítószer-kereskedelemben és -terjesztésben vesznek részt. Ezek közül néhány többféle bűncselekményt is elkövet, és érintett a csempészet más formáiban (áruk, cigaretta). Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság továbbra is a régészeti és vallási tárgyak, valamint a kulturális javak EU-ba irányuló csempészetének forrása. A migránscsempész-hálózatok az év folyamán végrehajtott letartóztatások ellenére is aktívak a határ menti területeken, különösen a Görögországgal és Szerbiával közös határszakaszokon.

A Belügyminisztérium műveleteket hajtott végre a kábítószer-kereskedelem elleni küzdelem terén, és folytatta tevékenységét a szervezett bűnözés elleni küzdelem érdekében. Nemzeti munkacsoportot és mobil csoportokat hoztak létre az emberkereskedelem megelőzésére és a potenciális áldozatok korai azonosításának támogatására. Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és Montenegró megállapodást írt alá az emberkereskedelem elleni küzdelem terén folytatott együttműködésről. Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság kidolgozta a súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettséggel kapcsolatos saját értékelését, valamint egy Szerbiával és Montenegróval közös értékelést is. Javult a bűnüldözési együttműködés a nyugat-balkáni partnerekkel, Olaszországgal és Szlovéniával, valamint az operatív együttműködés az Europollal. Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság összekötő ügyészt jelölt ki, akit 2018 novemberében az Eurojusthoz küldtek ki.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható. A következő területekkel kell foglalkozni:

- A határellenőrzések további erősítése az alapjogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett.
- További tájékoztató kampányok szervezése a vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.
- A bűnüldözés eredményességének javítása a különösen a kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó bűnszervezetek elleni küzdelem és a hiteles eredmények biztosítása érdekében.
- A – különösen a migránscsempészéssel foglalkozó – bűnszervezetekre irányuló nyomozások és büntetőeljárás alá vonás fokozása.

Bosznia-Hercegovina

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az **irreguláris migrációval** kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 és 2017 között nem nőtt a beléptetések megtagadásának száma (korábban 5 150 ilyen eset volt, most 5 145), míg a jogellenes tartózkodások száma kismértékben, hozzávetőleg 13 %-kal (3 645-ről 4 135-re) emelkedett. Ami a 2017 első fele és 2018 első fele közötti tendenciát illeti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség adatai szerint a beléptetések megtagadásának száma emelkedett, a jogellenes tartózkodások száma viszont nem nőtt. 2018 első felében 1 080 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be bosznia-hercegovinai állampolgárok, ami 27 %-os csökkenést jelent 2017 ugyanezen időszakához képest, amikor összesen 1 485 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be. Az elismerő menekültügyi határozatok aránya 2016-ban 3,10 % volt, 2017-ben pedig 5,66 %-ra emelkedett. Szorosan figyelemmel kell kísérni Bosznia-Hercegovina azon döntését, hogy vízummentes beutazást biztosít a kínai állampolgárok részére (a határozat 2018 májusától hatályos). A visszafogadás és a visszaküldés terén jó az együttműködés. A visszaküldési arány továbbra is jó: 2017-ben elérte a 72 %-ot (vagyis 2 680 bosznia-hercegovinai állampolgárt küldtek vissza ténylegesen), de az arányt valamennyi tagállammal kapcsolatban tovább kell javítani.

Bosznia-Hercegovina a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározottaknak megfelelően intézkedéseket hozott. Végrehajtották a migrációra és a menekültügyre vonatkozó stratégiát és cselekvési tervet (2016–2020). Tájékoztató kampányokat folytattak a vízummentességi rendszerből eredő jogokról és kötelezettségekről. 2018. május 15-én a Miniszterek Tanácsa elfogadta a szükséghelyzeti intézkedésekre vonatkozó cselekvési tervet, amelynek végrehajtását befolyásolta a felelős kormányzati szintek közötti koordináció hiánya. Ez a probléma különösen a jelenleg munkaerőhiánnyal küzdő határrendészetet érintette.

Közrend és közbiztonság

A szervezett bűnözést illetően a bosznia-hercegovinai bűnszervezetek megtalálhatók azon bűnszervezetek között, amelyeket a leggyakrabban jelentettek az EU-n belül elkövetett, vagyon elleni szervezett bűncselekmények, valamint az emberkereskedelem és a tiltott kábítószer-kereskedelem miatt. Ezenkívül Bosznia-Hercegovina a tagállamokban ellopott járművek célországa. Bosznia-Hercegovinában továbbra is jelentős fegyverkészletek vannak, ami a tűzfegyver-kereskedelem szempontjából kockázatot jelent. Bosznia-Hercegovina új

stratégiát fogadott el a szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozóan, és folyamatban van a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmet célzó cselekvési terv végrehajtása.

A hatóságok tovább növelték a bűnüldöző szervek kapacitását a szervezett bűnözés elleni fellépés és a nyomozások tekintetében. A büntető eljárások hatékonyabb indításának biztosításához azonban javításokra van szükség. Folyamatban van az emberkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó, 2016–2019 közötti cselekvési terv végrehajtása. 2017 májusában megállapodást írtak alá arról, hogy összekötő tisztviselőt küldenek ki az Europolhoz. Bosznia-Hercegovina a mai napig nem jelölte ki az Europollal kötött operatív együttműködésről szóló megállapodásban szereplő nemzeti kapcsolattartó pontot. Amíg ez nem történik meg, addig Bosznia-Hercegovina nem küldheti ki összekötő tisztviselőjét az Europolhoz.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható, különösen az irreguláris migráció tekintetében. A következő területekkel kell foglalkozni:

- A határigazgatás céljára szolgáló elégséges erőforrások hatékony és fenntartható biztosításának javítása és a határellenőrzések további megerősítése, az azonosítási és a regisztrációs intézkedésekkel összefüggésben is, az alapjogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett.
- További tájékoztató kampányok szervezése a vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.
- Az Europollal kötött hatályos együttműködési megállapodásban előírtak szerinti nemzeti kapcsolattartó pont kijelölése.
- További erőfeszítésekre van szükség a szervezett bűnözés és a pénzmosás hatékony megelőzése és az ellenük folytatott küzdelem érdekében, összehangolt módon a bűnüldöző hatóságok között.

Montenegró

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az **irreguláris migrációval** kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 és 2017 között a beléptetések megtagadásának száma hozzávetőleg 63 %-kal (335-ről 545-re) nőtt, és 2017-ben a jogellenes tartózkodások száma is hozzávetőleg 42 %-kal emelkedett (2017-ben 810, míg 2016-ban 570 volt). A számok azonban abszolút értékben továbbra is alacsonyak. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség adatai szerint a 2017 első fele és 2018 első fele közötti tendenciák azt mutatják, hogy a beléptetések megtagadásának és a jogellenes tartózkodásoknak a száma kismértékben emelkedett. 2018 első felében 330 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be montenegrói állampolgárok, ami 38 %-os csökkenést jelent 2017 ugyanezen időszakához képest, amikor összesen 530 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be. 2017 folyamán összesen 970 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be, ami a 2016. évi 1 830-hoz képest 47 %-os csökkenést jelent. Az elismerő menekültügyi határozatok aránya alacsony (2016-ban 0,96 %, 2017-ben pedig 2,10 %) volt. A visszafogadás és a visszaküldés jól működik, és az ország gyorsan eleget tesz a tagállamoktól érkező visszafogadási kérelmeknek mind a saját állampolgáraikra, mind a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan. A visszaküldési arány (amely 2017-ben meghaladta a 100 %-ot) azt mutatja,

hogy az EU-ból való távozásra kötelezett montenegrói állampolgárokat (2017-ben 820 főt) ténylegesen visszaküldték, és ezt folytatni kell.

Montenegró a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározottnak megfelelően intézkedéseket hozott. 2018-ban ugyan nem szervezett a vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről szóló médiakampányt, de 2019-re tervez ilyen kampányt. 2018 márciusában a kormány a visszafogadott állampolgárok visszailleszkedésének javítása érdekében új cselekvési tervet fogadott el a visszafogadási egyezmények értelmében visszaküldött személyekre vonatkozó reintegrációs stratégia keretében. A külföldi állampolgárokról szóló új jogszabály 2018. februári elfogadásával a jogszerű migrációra és az irreguláris migrációra vonatkozó jogi keretet hozzáigazította az uniós kerethez 2018. január 1-jén hatályba lépett a külföldi állampolgárok nemzetközi és ideiglenes védelmére vonatkozó jogszabály.

Montenegró 2018. november 22-én befektetői állampolgársági programot fogadott el. amelyet szorosan figyelemmel kell kísérni, mivel az migrációs és biztonsági kockázatokat jelenthet. Ezért megfelelő átvilágítási és biztonsági ellenőrzéseket kell alkalmazni.

Közrend és közbiztonság

A **szervezett bűnözést** illetően továbbra is aggodalomra ad okot a Montenegrón keresztül az EU-ba irányuló kábítószertranzit. A bűnszervezetek kannabisz- és kokainkereskedelmet folytatnak (és közvetlen kapcsolatuk van dél-amerikai bűnözői csoportokkal). Annak ellenére, hogy a montenegrói hatóságok számos kezdeményezést indítottak a tűzfegyverek előfordulási gyakoriságának csökkentése céljából, azok még mindig széles körben elérhetők. Montenegró a hamisított és csempészett cigaretta fontos tranzitországa és potenciális forrása.

Montenegró jól bevált együttműködést folytat az Europollal és az Interpollal. Az uniós tagállamokkal folytatott rendőrségi együttműködés folyamatosan erősödik, amint azt a közelmúltbeli közös rendőrségi műveletek is mutatják. Az Eurojusttal való együttműködés is zökkenőmentes, és Montenegró 2018-ban 16, az Eurojust által nyilvántartásba vett ügyben volt érintett. 2017 óta több, nagy horderejű büntetőüggyel kapcsolatos nyomozás folyik, amelynek keretében a pénzmosást önálló bűncselekményként kezelik. 2018 júliusában Montenegró módosításokat fogadott el a pénzmosásról és a terrorizmusfinanszírozásról szóló törvényre, valamint a nemzetközi korlátozó intézkedésekről szóló törvényre vonatkozóan. Az emberkereskedelem és a migránscsempészés elleni küzdelem javítása érdekében egy erre szakosodott szervezeti egységet hoztak létre a rendőri szolgálatoknál. 2018. július 20-án Montenegró és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság megállapodást írt alá az emberkereskedelem elleni küzdelem terén folytatott együttműködésről. Az emberkereskedelemmel kapcsolatos nyomozások és büntetőeljárás alá vont ügyek száma továbbra is alacsony.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható. A következő területekkel kell foglalkozni:

- További tájékoztató kampányok szervezése a vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.
- A szervezett bűnözés – többek között az emberkereskedelem, a kábítószer-kereskedelem, a pénzmosás és a magas szinten elkövetett korrupció – elleni küzdelem terén elért eredmények megszilárdítása.

Szerbia

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az **irreguláris migrációval** kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 és 2017 között a beléptetések megtagadásának száma csökkent (8 070-ről 7 910-re), míg 2016 és 2017 között a jogszerűtlen tartózkodáson ért szerb állampolgárok száma 31 %-kal (11 180-ról 2017-ben 14 665-re) nőtt. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség adatai szerint a 2017 első fele és 2018 első fele közötti tendenciák azt mutatják, hogy a beléptetések megtagadásának és a jogellenes tartózkodásoknak a száma emelkedett. 2018 első felében 3 460 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be szerb állampolgárok, ami több mint 20 %-os csökkenést jelent 2017 ugyanezen időszakához képest, amikor 4 375 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be. 2017-ben összesen 8 325 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be, ami 2016-hoz képest (13 515 kérelem) 38 %-os csökkenést jelent. Az elismerő menekültügyi határozatok aránya továbbra is alacsony (2016-ban 1,57 %, 2017-ben pedig 3,23 %). A visszaküldési arány (amely 2017-ben meghaladta a 100 %-ot) azt mutatja, hogy a távozásra kötelezett szerb állampolgárokat (2017-ben 7 920 főt) ténylegesen visszaküldték. A saját állampolgárainak visszafogadása és visszaküldése terén Szerbiával folytatott együttműködés jó, és azt folytatni kell. Továbbra is aggodalomra ad okot azonban, hogy Szerbia nem hajtja végre az EU–Szerbia visszafogadási egyezmény harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó rendelkezéseit, különösen Románia és Bulgária tekintetében.

Szerbia a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározottaknak megfelelően intézkedéseket hozott. 2017 szeptembere óta az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség regionális összekötő tisztviselője kiküldetésben van Belgrádban.

A Bizottság a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült és 2017 decemberében elfogadott első jelentésében aggodalmát fejezte ki a Szerbia által iráni állampolgárok számára biztosított vízummentességi rendszerrel kapcsolatban. Mivel jelentős számú iráni állampolgár él vissza azzal, hogy az EU-ba való továbbutazás szándékával Szerbiába vízummentesen beutazzon, e határozat rendkívül káros hatással van a migráció biztonságos és megbízható kezelésére. A rendelkezésre álló statisztikák azt mutatják, hogy 2017. szeptember 2. és 2018. október 16. között 46 493 iráni állampolgár belépését és 33 568 iráni állampolgár kilépését rögzítették. Ezzel összefüggésben a Bizottság örömmel veszi tudomásul Szerbia azon bejelentését, hogy 2018. október 17-i hatállyal megszünteti az iráni állampolgárok vízummentességét. A Szerbia által egyéb, a vízumkötelezettség alá eső harmadik országok uniós jegyzékében szereplő országok számára biztosított vízummentesség továbbra is aggodalomra ad okot a lehetséges migrációs és biztonsági kockázatok miatt, és szorosan nyomon kell követni. Ezt a kockázatot a közelmúltban az indiai állampolgárok esetében is megfigyelték, és a jelek arra utalnak, hogy az indiai állampolgárok az irániakhoz hasonló módon visszaélnek a szerbiai vízummentességi rendszerrel. A vízumkiadási eljárást ezen túlmenően hozzá kell igazítani az uniós vízumpolitikához, különösen a vízumkérelmezők migrációs és biztonsági kockázatok miatti ellenőrzése tekintetében.

Közrend és közbiztonság

A szervezett bűnözést illetően a szerb állampolgárok az EU-n belül – főként Belgiumban, Franciaországban, Németországban és Olaszországban – elkövetett, vagyon elleni szervezett

bűncselekmények tekintetében továbbra is a leggyakrabban jelentett nemzetiségek közé tartoznak. A szerb állampolgárok emellett továbbra is a Nyugat-Balkánról kiinduló emberkereskedelem egyik leggyakoribb áldozatai közé tartoznak. Iráni állampolgárokból álló bűnszervezetek heroinkereskedelmet folytatnak az itteni és a dél-kaukázusi útvonalon. Szerbiában továbbra is jelentős fegyverkészletek vannak, ami a tűzfegyver-kereskedelem szempontjából kockázatot jelent.

A szervezett bűnözés elleni küzdelem fokozása érdekében 2018 márciusában hatályba lépett a szervezett bűnözés, a terrorizmus és a korrupció visszaszorításával foglalkozó kormányzati hatóságok szervezeti felépítéséről és hatásköréről szóló törvény. Igazgatási kapacitásának megerősítése érdekében Szerbia 2018 júniusában a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésével foglalkozó új koordinációs testületet hozott létre. A Belügyminisztérium és az Európai Rendőrakadémia közötti munkamegállapodást 2018 márciusában megerősítették, és a megállapodás 2018 áprilisában hatályba lépett. Folyamatban van az Europol összekötő tisztviselőjének Szerbiába történő kiküldésével kapcsolatos előkészítő munka.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható, különösen az irreguláris migráció visszaszorításának szükségessége tekintetében. A következő területekkel kell foglalkozni:

- Az uniós vízumpolitikához való további igazodás, amely alapvető feltétele a migrációkezelésre vonatkozó követelmény folyamatos teljesítésének.
- A határellenőrzések további erősítése az alapjogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett.
- Az EU–Szerbia visszafogadási egyezmény tényleges végrehajtásának fokozása a harmadik országbeli állampolgárok visszafogadása tekintetében.
- További tájékoztató kampányok szervezése a vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.
- Az Europol összekötői megállapodás mielőbbi megerősítése az összekötő tisztviselő időben történő kiküldésének lehetővé tétele érdekében.
- A hírszerzésen alapuló nyomozások megerősítésének folytatása a jogerős ítéletek eredményeinek fenntarthatósága és a szervezett bűnözés felszámolása érdekében.

II.2. Keleti partnerség

Moldova

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az **irreguláris migrációval** kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 és 2017 között a beléptetés megtagadásának teljes száma 56 %-kal (4 660-ról 7 270-re) nőtt. A jogellenes tartózkodások száma kismértékben, a 2016. évi 7 660-ról 2017-ben 8 785-re emelkedett (15 %-os emelkedés). Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség adatai szerint a 2017 első fele és 2018 első fele közötti tendenciák azt mutatják, hogy a beléptetések megtagadásának száma emelkedett, és a jogellenes tartózkodások száma jelentősen emelkedett. A menedékjog iránti kérelmek tekintetében a 2016 és 2017 közötti jelentős mértékű, több mint 50 %-os (3 675-ről 1 610-re való) csökkenést követően 2018 első felében összesen 1 665 kérelmet regisztráltak, ami 2017 ugyanezen időszakához képest 128 %-kal magasabb (730 kérelem). Az elismerő menekültügyi határozatok aránya alacsony (2016-ban 1,48 %, 2017-ben pedig

1,35 %) volt. A visszaküldési arány 2016-hoz (hozzávetőleg 48 %) képest jelentősen emelkedett (2017-ben körülbelül 83 %), és 2017-ben 3 835 moldovai állampolgárt küldtek ténylegesen vissza. A visszafogadás és a visszaküldés terén Moldovával folytatott együttműködés jó, és azt folytatni kell.

Moldova a 2011–2020 közötti időszakra vonatkozó migrációs és menekültügyi stratégia keretében végrehajtja a 2016–2020 közötti időszakra szóló cselekvési tervet. Moldova fokozta erőfeszítéseit, hogy célzott tájékoztató kampányokat dolgozzon ki a vízummentes utazással kapcsolatos jogok és kötelezettségek egyértelművé tétele érdekében. A veszélyeztetett csoportokat célzó, többek között a tág schengeni térségben történő túltartózkodás kockázatairól és az ahhoz kapcsolódó büntetésekről szóló külön tájékoztató kampányokat dolgoztak ki. Moldova 2018 novemberében befektetői állampolgársági programot indított, amelyet szorosan figyelemmel kell kísérni, mivel az migrációs és biztonsági kockázatokat jelenthet. Ezért megfelelő átvilágítási és biztonsági ellenőrzéseket kell alkalmazni.

Közrend és közbiztonság

A moldovai bűnszervezetek továbbra is jelentős biztonsági fenyegetést jelentenek, különösen Ausztriában, Franciaországban, Németországban, Lettországban és Lengyelországban. Fő tevékenységi területeik közé tartozik a vagyon elleni bűncselekmény, a tiltott dohánykereskedelem, a kábítószer-kereskedelem (heroin), a jövedéki adóval kapcsolatos csalás, a kártyás fizetéses csalás és a pénzmosás. Különösen az oroszajkú bűnszervezetek használják Moldovát tranzitországként pénzmosásra és a pénzmosásban érintett összegek EU-ba történő transzferére. A terrorizmussal kapcsolatos fő kockázati tényezők közé tartozik, hogy Moldova területét tranzitzónaként használják a közel-keleti konfliktusövezetekbe való eljutásra, a radikalizálódásra és a Kelet-Ukrajnában végzett zsoldos tevékenységekre. Egyre nagyobb számban indítanak Moldovából számítástechnikai bűnözéssel kapcsolatos szolgáltatásokat és bankjegykiadó automaták elleni – például a banki infrastruktúra feltörésével járó (ún. „feketedoboz") – támadásokat.

Moldova meghozott néhány intézkedést a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározottak közül, többek között a pénzmosás elleni küzdelmet célzó új jogszabályt fogadott el, operatív korrupcióellenes intézményeket hozott létre, szélesítette a vagyon-visszaszerzési hivatal hatáskörét, és a vízummentes utazással kapcsolatos tájékoztató kampányokat hajtott végre. Ugyanakkor továbbra is jelentős hiányosságok állnak fenn a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó követelmény teljesítésének biztosítása terén. Az adóreformra vonatkozó, 2018 júliusában elfogadott jogszabálycsomag aggályokat vetett fel a korrupció elleni küzdelemre irányuló politikai akaratot illetően. A jogszabálycsomagban szereplő jogi kezdeményezések közé tartozik a tőke- és adóamnesztia, amelyet korábban – többek között az EU kritikája nyomán – már töröltek a jogalkotási napirendről. Magában foglal egy úgynevezett „üzleti csomagot" is, amely újra bevezeti több gazdasági bűncselekmény büntethetőségének megszüntetését.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben a Bizottság megjegyezte, hogy a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelemre vonatkozó követelmények teljesítése veszélybe kerülhet, kivéve, ha azonnali intézkedéseket hoznak a folyamatos és fenntartható végrehajtás biztosítása érdekében. A javasolt intézkedések némelyikét azonban még nem hajtották végre. Azonnali intézkedésekre van szükség az irreguláris migrációval

kapcsolatos kihívások kezelésére, többek között a moldovai állampolgárok által benyújtott, megalapozatlan menedékjog iránti kérelmek tekintetében. Moldovának továbbá sürgősen azonnali intézkedéseket kell tennie annak érdekében, hogy biztosítsa a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó követelmény teljesítését. A következő területekkel kell foglalkozni:

- A határellenőrzések erősítése az alapjogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett.
- További tájékoztató kampányok szervezése a vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.
- Az operatív együttműködés fokozása a moldovai állampolgárok által a tág schengeni térségben benyújtott, megalapozatlan menedékjog iránti kérelmek számának gyors csökkentése érdekében.
- Az adóreformra vonatkozó jogszabályok hozzáigazítása az uniós normákhoz.
- Az Országos Feddhetetlenségi Hatóság megerősítése a szükséges számú feddhetetlenségi ellenőr kinevezésével. A vagyonnyilatkozati rendszer tényleges működésének biztosítása valamennyi magas szintű szereplő tekintetében.
- Az erőfeszítések fokozása a magas szinten elkövetett korrupció elleni küzdelem terén elért eredmények felmutatása érdekében, a vagyonvisszaszerzésre irányuló stratégia végrehajtása, valamint a banki csalási ügyekkel kapcsolatos alapos, pártatlan nyomozásnak, az eltulajdonított pénzeszközök visszaszerzésének és a felelősök további késedelem nélküli bíróság elé állításának biztosítása.

Grúzia

Integrált határigazgatás, migrációkezelés és menekültügy

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 és 2017 között a beléptetés megtagadásának teljes száma hozzávetőleg 200 %-kal (810-ről 2 655-re) nőtt, míg a jogellenes tartózkodás esetében enyhe növekedés volt tapasztalható 2016 (5 240) és 2017 (5 860) között. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség adatai szerint a 2017 első fele és 2018 első fele közötti tendenciák azt mutatják, hogy a beléptetések megtagadásának száma jelentősen emelkedett, és a jogellenes tartózkodások száma is emelkedett. 2018 első felében a menedékjog iránti kérelmek száma megkétszereződött 2017 ugyanezen időszakához képest: 2018 első felében 9 680 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be, szemben a 2017 ugyanezen időszakában benyújtott 4 770 kérelemmel. A növekedés elsősorban Németországot és Franciaországot érinti. Az elismerő menekültügyi határozatok aránya 2016-ban 14,09 %, 2017-ben pedig 5,48 % volt, ami jelentős csökkenés. A visszafogadás és a visszaküldés terén Grúziával folytatott együttműködés jó, és azt folytatni kell. A visszaküldési arány 2016-hoz (hozzávetőleg 56 %) képest jelentősen emelkedett (2017-ben körülbelül 63 %), és 2017-ben 4 560 grúziai állampolgárt küldtek ténylegesen vissza.

Grúzia a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározottaknak megfelelően intézkedéseket hozott, és továbbra is foglalkozott a megalapozatlan menedékjog iránti kérelmek jelentette kihívással, valamint fokozta az irreguláris migráció által leginkább érintett tagállamokkal való operatív együttműködést.
A menedékjog iránti kérelmek növekvő számának kezelése és az irreguláris migráció megelőzése érdekében Grúzia fontos jogszabályi módosításokat vezetett be, többek között 2018 áprilisában módosította az anyakönyvekről szóló törvényt (amely korlátozta a vezetéknév megváltoztatásának feltételeit). Grúzia előrehaladást ért el a 2016–2020-as migrációs stratégia és a hozzá kapcsolódó cselekvési terv végrehajtása terén. 2018

októberében elindították a vízummentességi rendszerből eredő jogokról és kötelezettségekről szóló, uniós finanszírozású intenzív tájékoztató kampány harmadik hullámát, amelyben különös hangsúlyt fektettek az uniós menekültügyi eljárásokkal való visszaélés megelőzésére. A grúziai hatóságok kétnyelvű útmutatót tettek közzé a jogszerű migrációról, és kifejlesztették a Schengen/EU mobilalkalmazást a grúz állampolgárok számára, hogy a túltartózkodás elkerülése érdekében ki tudják számítani a tág schengeni térségben töltött időszakot és a fennmaradó napokat.

Közrend és közbiztonság

A Grúziából származó bűnszervezetek még mindig azon harmadik országbeli állampolgárok csoportjai közé tartoznak, amelyek a leggyakrabban szerepelnek a súlyos és szervezett bűnözés résztvevőiről szóló jelentésekben, különösen Franciaországban, Görögországban, Németországban, Olaszországban, Spanyolországban és Svédországban. A grúziai bűnszervezetek továbbra is elsősorban vagyon elleni bűncselekményeket követnek el, és továbbra is aktívak a bűncselekményből származó jövedelmek tisztára mosásában. A kábítószer-kereskedelem továbbra is olyan problémát jelent, amelyet nyomon kell követni. Az elmúlt években a grúziai hatóságok sikeresen számoltak fel Grúziában működő bűnszervezeteket.

Grúzia a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározottaknak megfelelően intézkedéseket hozott, valamint fokozta a szervezett bűnözés megelőzését és az ellene folytatott küzdelmet célzó nemzetközi szintű együttműködést. A szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló 2017–2020-as új nemzeti stratégiát és a 2017–2018-as cselekvési tervet időben és hatékonyan végre kell hajtani. A múlt évben tett ajánlások nyomán előrelépés történt a hírszerzés alapú és közösségi rendészetre vonatkozó rendőrségi reformok, valamint az egységes bűnügyi elemzőrendszer létrehozása terén. A kulcsfontosságú tagállamokba rendőrségi attasékat küldtek ki, és új bűnüldözési megállapodások megkötése van folyamatban. További fokozott rendőrségi együttműködésre van szükség a leginkább érintett tagállamokkal, hogy tovább csökkenjen a grúziai bűnszervezetek által az EU-ra gyakorolt hatás. 2018 márciusában Grúzia aláírta a biztonságos kommunikációs csatornáról szóló egyetértési megállapodást és az összekötő megállapodást az Europollal, és 2018 szeptemberében összekötő tisztviselőt küldött ki az Europolhoz. Az Eurojusttal kötendő együttműködési megállapodásról szóló tárgyalások lezárultak.

Grúzia összességében jó eredményeket ért el a korrupcióellenes reformok végrehajtása terén, bár a magas szinten elkövetett korrupció és a civil társadalom további bevonása terén további javulásra van szükség. A vagyonnyilatkozatok ellenőrzésére vonatkozó, 2017 januárjában bevezetett mechanizmust hatékonyan végrehajtották, és azt az EU továbbra is támogatni fogja. Habár Grúzia 2018 júliusában nemzeti vagyon-visszaszerzési hivatalaként jelölte meg a főügyészi hivatal európai integrációval és a nemzetközi szervezetekkel való együttműködéssel foglalkozó egységét, független vagyon-visszaszerzési hivatalt kell létrehozni.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. Habár konkrét intézkedéseket vezettek be az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívások kezelésére, további azonnali intézkedésekre van szükség e kihívások – köztük a grúziai állampolgárok által benyújtott, megalapozatlan menedékjog iránti kérelmek növekvő számának– kezelésére. A következő területekkel kell foglalkozni:

- Az érintett országokkal folytatott operatív együttműködés fokozása a grúziai állampolgárok által a tág schengeni térségben benyújtott, megalapozatlan menedékjog iránti kérelmek számának gyors csökkentése érdekében.
- A határellenőrzések erősítése az alapjogok maradéktalan tiszteletben tartása mellett.
- További tájékoztató kampányok szervezése a vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.
- A határon átnyúló bűnüldözési együttműködés további erősítése a grúziai bűnszervezetek elleni küzdelem érdekében.
- Prioritásként a hírszerzésen alapuló bűnüldözés reformjának véglegesítése és az egységes bűnügyi elemzőrendszer létrehozása.
- A korrupció elleni küzdelem keretének további erősítése, többek között egy független vagyon-visszaszerzési hivatal létrehozása révén.

Ukrajna

Integrált határigazgatás, migrációkezelés és menekültügy

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 és 2017 között a beléptetés megtagadásának teljes száma 47 %-kal (22 495-ről 33 105-re) nőtt. A jogszerűtlen tartózkodáson ért ukrán állampolgárok száma 2017-ben (33 485) kismértékben (13 %-kal) nőtt 2016-hoz képest (29 570). Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség adatai szerint a 2017 első fele és 2018 első fele közötti tendenciák azt mutatják, hogy a beléptetések megtagadásának száma jelentősen emelkedett, a jogellenes tartózkodások száma viszont nem nőtt. 2018 első felében 4 710 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be ukrán állampolgárok, ami 9 %-os csökkenést jelent a 2017 ugyanezen időszakában benyújtott 5 280 kérelemhez képest. 2017 folyamán összesen 10 075 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be, ami 19 %-os csökkenést jelent a 2016-ban benyújtott 12 460 kérelemhez képest. Az elismerő menekültügyi határozatok aránya 2016-ban 20,41 %, 2017-ben pedig 16,24 % volt. A visszafogadás és a visszaküldés terén folytatott együttműködés jó, és azt folytatni kell. A visszaküldési arány továbbra is stabil (2017-ben mintegy 79 %), és 2017-ben 25 330 ukrán állampolgárt küldtek ténylegesen vissza.

Az integrált határigazgatás továbbra is kihívást jelent, és az ügynökségek közötti együttműködés továbbra sem elegendő. Lezárult az integrált határigazgatásra vonatkozó jelenlegi stratégia félidős értékelése, és 2019 tavaszáig sor kerül a 2020–2025-ös időszakra szóló új stratégia és cselekvési terv kidolgozására. Ukrajna az egész államra kiterjedő tájékoztató kampányt folytatott a vízummentességi rendszerből eredő jogokról és kötelezettségekről.

Közrend és közbiztonság

A szervezett bűnözést illetően Ukrajna továbbra is tranzitországnak minősül a különböző illegális áruk EU-ba irányuló csempészése tekintetében. Ukrán bűnszervezetek továbbra is részt vesznek jövedéki adóval kapcsolatos csalásban, különösen illegális dohánytermékeket állítanak elő és csempésznek az EU-ba. Figyelemmel kell kísérni az ukrán állampolgárok által Törökországból és Görögországból a nyugat-balkáni útvonalon keresztül működtetett aktív csempészcsoportokat. Egyre nagyobb mértékben vesznek részt ukrán állampolgárságú – különösen oroszajkú – kiberbűnözők a digitális alvilágon belüli, rendkívül kifinomult műveletekben.

Ukrajna meghozott néhány intézkedést a vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározottak közül. Létrehozták a legfelsőbb korrupcióellenes bíróságot, amely azonban még nem teljesen működőképes. Elindították a korrupcióellenes bírák kiválasztási eljárását, amely várhatóan 2019 elején zárul le. A korrupcióellenes bírák kiválasztására egy nemzetközi szakértői csoportot (Nemzetközi Szakértők Nyilvános Tanácsa) választottak ki, amely azonban nem fér hozzá kellő mértékben az információkhoz. Létrehozták a köztisztviselők elektronikus vagyonnyilatkozatának automatikus ellenőrzésére szolgáló rendszert, az ellenőrző szoftver már működik, és a rendszer kapcsolódik az állami nyilvántartások többségéhez. Ezen előrelépés ellenére további intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy az ellenőrzési rendszer teljes mértékben működőképes legyen, és eredményesen fel tudják dolgozni a vagyonnyilatkozatok terén fennálló hátralékot. A szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló erőfeszítések intenzívebbé váltak, és az ukrán nemzeti rendőrségen belül nemrégiben a szervezett bűnözés elleni küzdelemmel foglalkozó új szervezeti egységet hoztak létre.

A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben meghatározott intézkedések közül néhányat még mindig nem hajtottak végre. Ukrajna ez idáig nem vonta vissza azokat a 2017. márciusi jogalkotási módosításokat, amelyek a vagyonnyilatkozati kötelezettség hatályát kiterjesztették a korrupcióellenes aktivistákra. Az elmúlt években a korrupciót feltáró civil társadalom elleni folyamatos támadások aggodalomra adnak okot. Az e támadásokkal kapcsolatos nyomozások lassan haladnak előre. A korrupcióellenes intézmények – a nemzeti korrupcióellenes hivatal és a különleges korrupcióellenes ügyészség – továbbra is működnek, ám az eredményességükkel és függetlenségükkel kapcsolatban felmerült aggályokat nem oszlatták el. A nemzeti korrupcióellenes hivatal folyamatban lévő ellenőrzése aggályokat vet fel az ellenőrök politikai indíttatású kinevezése miatt, ami aláásható a hivatal vezetését. A hivatal még mindig nem kapott független hozzáférést a telefonbeszélgetések lehallgatásához. Az összetett korrupciós ügyekben való hatékony nyomozásra irányuló képességét akadályozza, hogy a korrupció-megelőzési nemzeti ügynökség nem biztosít közvetlen és automatizált hozzáférést a vagyonnyilatkozatokat tartalmazó adatbázisához, valamint a bűnügyi nyomozásokra vonatkozó (2017-ben bevezetett és 2018 szeptemberében megerősített) határidőket lerövidítették.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben a Bizottság megjegyezte, hogy a közelmúltbeli fejleményekre tekintettel azonnali intézkedésekre van szükség a korábbi reformok teljes körű végrehajtásának és fenntarthatóságának biztosítása érdekében, különösen a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó követelmény tekintetében. A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében készült első jelentésben szereplő ajánlások közül néhányat azonban nem hajtottak végre, és ezért azonnali intézkedésekre van szükség a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó követelmény folyamatos teljesítésének biztosítása érdekében. Ugyancsak azonnali intézkedésekre van szükség az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívások kezelésére. A következő területekkel kell foglalkozni:

- Az érintett országokkal folytatott operatív együttműködés fokozása a tág schengeni térségbe irregulárisan érkező ukrán állampolgárok számának gyors csökkentése érdekében.

- További tájékoztató kampányok szervezése a vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről.
- A vagyonnyilatkozatok hatályát a civil társadalomra kiterjesztő módosítás sürgős hatályon kívül helyezése, és a civil társadalom indokolatlan beavatkozás nélküli működésének biztosítása.
- A korrupcióellenes intézményi keret függetlenségének, eredményességének és fenntarthatóságának biztosítása, többek között annak révén, hogy a legfelsőbb korrupcióellenes bíróság mielőbb teljes mértékben működőképessé váljon, és hogy a Nemzetközi Szakértők Nyilvános Tanácsa megfelelően betölthesse szerepét a kiválasztási folyamatban.
- A különleges korrupcióellenes ügyészség függetlenségének és hitelességének helyreállítása.
- A vagyonnyilatkozatok ellenőrzésére szolgáló, teljes körűen működő rendszer létrehozása, különösen az összes fennmaradó nyilvántartáshoz és adatbázishoz való automatikus hozzáférés biztosítása révén, hogy meggyőző eredményeket lehessen felmutatni a ténylegesen ellenőrzött nyilatkozatokról.
- A nemzeti rendőrség kapacitásának megerősítése, és a bűnüldöző hatóságok közötti együttműködés javítása a szervezett bűnözés – különösen a kiberbűnözés – további visszaszorítása érdekében.

III. Következtetés

Az (EU) 2018/1806 rendelet 8. cikkének (4) bekezdésével összhangban, miszerint a Bizottságnak nyomon kell követnie és jelentést kell tennie a vízumliberalizációs követelmények harmadik országok általi folyamatos teljesítéséről – ahogyan az az első jelentésben is szerepelt –, a Bizottság úgy véli, hogy az e jelentésben és a mellékelt bizottsági szolgálati munkadokumentumban ismertetett elemzés alapján továbbra is teljesülnek az érintett országokra vonatkozó vízumliberalizációs követelmények. Ez a jelentés olyan további – néhány esetben azonnali – intézkedéseket határoz meg, amelyeket az egyes országoknak meghatározott területeken a követelmények folyamatos teljesítésének biztosítása érdekében végre kell hajtaniuk. Amennyiben már nem teljesül bármelyik követelmény, a rendelet meghatározza az érintett harmadik ország állampolgáraira vonatkozó vízumkötelezettség alóli mentesség ideiglenes felfüggesztésére irányuló eljárásokat. Emellett biztosítani kell az összes többi követelmény folyamatos végrehajtását.

A nyugat-balkáni országok és a keleti partnerországok továbbra is intézkedéseket hoztak az **irreguláris migrációval kapcsolatos kihívások** kezelésére. További erőfeszítésekre van szükség az eredmények javítása és fenntarthatósága érdekében. A **moldovai** és **grúziai** állampolgárok által benyújtott, **megalapozatlan menedékjog iránti kérelmek** számának növekedése aggodalomra ad okot. Megfigyelhető volt az **Ukrajnából, Szerbiából** és **Bosznia-Hercegovinából** származó irreguláris migráció mértékének fokozódása. **Albánia** eredményes intézkedéseket hozott, ám folyamatos erőfeszítésekre van szükség az eredmények javítása és fenntarthatósága érdekében. A visszafogadás és a visszaküldés terén a nyugat-balkáni országokkal és a keleti partnerországokkal folytatott együttműködés zökkenőmentes, az általános visszaküldési arányok magasak, és ezt fenn kell tartani. Ugyanakkor lenne még lehetőség javítani a helyzeten, különösen Szerbia esetében a harmadik országbeli állampolgárok visszafogadása tekintetében.

Az Európai Határ- és Parti Őrséggel való, jogállásról szóló megállapodások gyors megkötése ugyancsak hozzájárul majd az irreguláris migráció kezelésének erőteljesebb támogatásához, bár a határok igazgatása továbbra is elsődlegesen a nyugat-balkáni partnerek hatáskörébe tartozik. Elsőként Albánia írt alá jogállásról szóló megállapodást; a Szerbiával és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal való megállapodásokat parafálták. Az eljárásokat még véglegesíteni kell, hogy gyorsan parafálni lehessen a Montenegróval és Bosznia-Hercegovinával kötött megállapodásokat.

A Bizottság – annak érdekében, hogy a követelmények folyamatos teljesítésének alapjául szolgáló feltételként biztosítsa a megfelelően kezelt migrációs és biztonsági környezetet – sürgeti **az uniós vízumpolitikához való igazodást**. Ez különösen Szerbia esetében fontos.

A nyugat-balkáni országok és a keleti partnerországok továbbra is intézkedéseket hoztak **a szervezett bűnözés megelőzése és az ellene való küzdelem érdekében**. Az erőfeszítéseket azonban még tovább kell fokozni. Az ezen országokból származó bűnszervezetek továbbra is aktívak a tűzfegyverek tiltott kereskedelme és egyéb tiltott áruk (különösen a kábítószerek és a dohánytermékek) kereskedelme, a vagyon elleni bűncselekmények, a pénzmosás, az emberkereskedelem, a migránscsempészés és a kiberbűnözés terén.

Az első jelentés megállapította, hogy **Moldovának** azonnali lépéseket kell tennie **a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelemre** vonatkozó követelmények folyamatos teljesítésének, valamint a reformok fenntarthatóságának biztosítása érdekében. **Moldova** tett ugyan néhány intézkedést a **pénzmosás** ellen, de **a lehető legsürgősebben** azonnali intézkedéseket kell hoznia **a korrupció elleni küzdelemre** vonatkozó követelmény teljesítése érdekében. Az első jelentés továbbá megállapította, hogy **Ukrajnának** azonnali intézkedéseket kell hoznia a korábbi reformokkal bevezetett **korrupcióellenes intézkedések védelme** és a további előrelépés lehetővé tétele érdekében. Bár történtek lépések, több erőfeszítésre van szükség a korábbi reformok maradéktalan végrehajtásának és fenntarthatóságának biztosítása, valamint a **még végrehajtásra váró** ajánlások kezelése érdekében.

A vízumliberalizációs követelmények végrehajtása folyamatosan megy végbe. A nyomon követés folyamatos lesz, többek között vezető tisztviselői szintű találkozókon, valamint a szabadsággal, a biztonsággal és a jogérvényesüléssel foglalkozó albizottság rendszeres ülésein, továbbá az EU és a vízummentes országok közötti párbeszédeken, és a nyugat-balkáni országok tekintetében adott esetben az uniós csatlakozási tárgyalásokon keresztül.